

Foresattegruppa fra Stjerten barnehage på Statland

- Kommende fremtidige skoleforeldre ved Statland skole

Hørings svar:

Høringsnotat om Framtidig skolestruktur i Namsos kommune

Scenario C: «Statland (5.–10.) flyttes til Namdalseid skole»

Grunnen til at vi bor her.

Vi som bor her, på Statland, Tøtdal og Oksdøla med ytterkanter, og er brukere og avhengige av barnehage og skole på Statland for våre barn, bor her for at vi *vil* bo her, og for at vi alle trives. Vi er glade i våre små tettvevde lokalsamfunn. Vi setter pris på våre naturskjønne områder, og ser gleden og nytten i små bygdesamfunn med distrikts-skolekretser. Barna presterer godt, trives godt, og har med seg attraktiv ballast for videre løp. Skolen legger det grunnlaget. Vi som foresatte er avhengige av en fungerende skole, for barnets beste.

Vi, og *hele* bygda, ønsker så klart å verne om skolen vår, vi er fornøyde med skolen vår. Noen av oss lokale fra før, og har familiær eller livslang tilhørighet til stedet. Andre er innflyttet i samboerskap, og noen har også flyttet til Statland fra andre steder. De fleste med forskjellig bakgrunn og arbeidssituasjon. Skolen er og blir uansett felles for oss alle. I vår foreldregruppe har vi eksempler på familier som allerede har tatt et barnehagevalg med Stjerten barnehage på tross av omvei grunnet egen pendling. Dette på grunn av framtidig ønske om sosial tilhørighet videre inn i Statland skole. -Hvorfor ha barn i barnehage i en bygd, og de to siste skoletrinnene i en annen bygd? Som mange av oss ikke jobber i, eller kjører forbi eller til, eller har mange felles fritidsaktiviteter med? De siste årene har vi opplevd, og bidratt til, en positiv trend på Statland, Tøtdal og Oksdøla; som unge voksne flytter vi hjem, etablerer oss og får barn. Vi bidrar til framtidig bygdaliv, og framtidig grunnlag for skoledrift.

Med mellom- og ungdomsskoletrinn på spill er storparten av vårt viktige skoletilbud her og nå foreslått flyttet, og dermed nærmest hele skolen nedlagt. Et forslag som er ødeleggende for både familier og bygda vår. Vi håper at barnets beste kan verdsettes høyere med både til nødvendig skolelæring, familietid i en kort barndom og fritid i lokalsamfunnet enn hva dette høringsnotat-forslaget legger opp til. Vi bor i en utkant, og en skoleflytting vil for alle bety tap av MER familietid. Økt transport er også lik økt hverdagsrisiko. For alle. For vårt scenario (C) leser vi at det estimeres opp til 1,5 time skolevei *en* veg, på delvis mye dårlig veg. Derav opptil 3 timer tur-retur daglig, *hver* skoledag, *hele* året, passivt i en buss. For oss blir det sammenlignbart med å sette en mulig 10- til 15-åring på en kollektiv-busstur til storbyen Trondheim fra Statland, hver dag.

Hvem kan ønske det, og hvem det være noe godt eller best for? («Kommunen»? Barna?) I alle fall ikke barna selv. Allerede her, ved alt for lang reiseveg, faller høringsnotatets argumenter med 'barnets beste' bort, punktum. Vi reagerer på forslagetets vesentlige frarøvelse av familiebarntid, og totalbelastning for barna sammenlignet med dagens skolesituasjon. Skolen påvirker hele bygdasamfunnet. -Hvorfor skal man bo et sted hvis man som forelder skal pendle ut av bygda for jobb, og barna i tillegg skal pendle til en annen bygd for å finne skole, samt delta på eventuelle fristende fritids- og kveldsaktiviteter der etter skoletid? Dette etter avkortet familiemiddag og lekser. Eller skal kanskje kun disse barna bli leksefrie? Usannsynlig. For hvem arbeider effektivt på en buss? Tanker rund årsaken til at vi bor her spinner. Skal det ikke gå an å bo med småbarn i distriktene i Namsos? Statlands framtid er på spill, både ved endringer for skolens mellomtrinn og/eller ungdomstrinn!

Helhetlig barneskole. Hva er positivt med oss.

Hvem vil vi at skal bo og komme hit til Statland? Hva kan vi reklamere med? Eldre par, hytte- og fritidsbygg-eiere 'kun for helga' og/eller utenlandske ofte med turisme-intensjon, er OK. Skal det kunne komme framtidige fastboende huseiere i 'produktiv alder' er det fasilitetene rundt ett mulig arbeids- og familieliv som er helt sentralt. Hvis man skal ha et godt fungerende familieliv her ute, er en lokal helhetlig skole helt sentral, nærmest som et 'lim' i bygda. Lokal butikk og arbeidsplasser bygges rundt en skole. Et skolekutt kan være lik 'bygdakutt'.

Uansett om vi er små her, og det kan inneha negative effekter, er det ikke bare én side av saken. Vi ser også positive effekter av å være der vi er, med små aldersblandede grupper, hver dag. Barnehageungers positive gratis effekter ved sosial omgang med eldre barn, og motsatt, i trygge og kjente omgivelser. Vi mener at barnehage- og skolestrukturen i dag tross alt fungerer. Skolebygningene er enda gode nok, og fagrom og utstyr er bra. Et flott uteområde. Statland skole har trygge elever som trives og har godt læringsutbytte. Elevene presterer jevnt i skoleundersøkelser. Vi hører og ser fra barnehagen og skolen at det er tette relasjoner mellom aldre, trinn og klasserom, både mellom elever seg imellom, innad de ansatte og mellom elevene og de ansatte. Her er det rom for å bli sett, veiledet og fulgt opp. Alle kjenner alle, og det er rom for lek med alle. Skolen har fostret omsorgsfulle, reflekterte og ansvarsbevisste unger. De eldste blir naturlige gode forbilder for de minste. Selvstendighet og gjennomgående trygghet. Man har felles arrangement, læringstema og inkluderende skolelek. De ansatte her er godt kvalifiserte og har solid erfaring og er godt kjent av alle. Her er det ikke problemer med læring eller mobbing, og det er god oversikt for å hindre at noen faller utenfor. En hverdag med lek, læring og positivisme. Vår konseptutredning konkluderer altså raskt med 'sosial robusthet og faglig profesjonsfelleskap'. Hva mente kommunekonsulentene?

Vi retter både tvil og kritikk til sitatene som det vises til i høringsnotatets undersøkelser og det generelle rapportgrunnlaget. Antall svar bak meningsmålingene henger eksempelvis ikke på greip med elevtallene våre her ute. Det synes som uklare spørsmål, mye fra mulig kun en side av ei sak, og svar brukt på tvers av ulike sammenhenger og scenarier. Hvilket rapportgrunnlag er dette å bruke tid og penger på?

Negative utsikter.

Vi frykter sterkt at et eventuelt påbegynt skoletrinnskutt kun blir starten på en total nedleggelse. Hva er en skole i en utkant uten mellomtrinn og ungdomsskole? Vi fra barnehagegruppa, sammen med FAU, ansatte og sambygdingene, ser på dette med frykt som et slags være eller ikke være for skolen vår. Ungdomskolen vår har i flere runder vært truet. Noe som har skapt frustrasjon og usikkerhet. Forslaget nå om mellomtrinnet i tillegg er bare nitrist. Det gir også noe rom for spekulasjon om dette unødvendige opprivende forslaget med mellomtrinnet skal brukes for å 'gi og ta', angående ungdomstrinnet. For oss teller alt. Hele bygda reagerer. Det påvirker og preger alt og alle.

Den totale belastninga for barna virker nifs. Det er så klart den belastende økte reisetida, som også høringsnotatet påpeker, med en meget dårlig vegstandard, vi reagerer på med frykt og usikkerhet. Vi snakker om opp imot en 10 timers 'skoledag', eller sammenlignet med foreldre-arbeidslivet; en potensiell fast 10 timers arbeidsdag hver dag. Dagen for barna vil i realiteten starte fra heimen tur-retur og ikke inn/ut fra klasserommet. En framtidig skoledag for våre barn blir ikke noen 'working nine to five' med dette forslaget. Aktivitets-drepende fysiske og psykiske effekter ved påtvunget i-ro-sitting på buss hver dag, vil sannsynligvis påvirke barna i høy-aktiv og rastløs alder negativt. Lang skolevei kan skape grobunn for å falle utenfor i det sosiale, mulig skolevegning og generelt psykiske utfordringer. I hvilken tilstand skal barna våre være i når de kommer hjem? Skal de være 'energibomber' eller 'ferdigkokte' når de kommer hjem til oss etter en mulig 10-timers fast uønsket lang dag? Hva med eventuell reisesyke? Eller ledsagerbehov? Hva med fritidsaktiviteter etter skoletid? Det også kanskje fast i nabobygda? I dag er det både fritidsaktiviteter i lokalbygda og i nabobygdene. Hva hvis barna skal på aktiviteter i nabobygda etter skoletid, som også delvis nå, men først må gjennom en lang heimtur? Skal de kun stikke innom for middag og så reise på tur nr. to for dagen tur-retur for å få med seg fritidsaktiviteter, og så tilbake hjem til senga? Eller aktivitet etter skolen uten heimreise først, med eller uten lekser, og så rett hjem for godnatta-klem? Er det da også kanskje *best for barnet* å også sende med middag i skolemat-pakken, samt nærmest bo på internat for barneskolegang? Hva sitter man som foreldre og helhetlig familie, og bygd, igjen med? Familietid eller reisetid?

Statistisk sett er det å være ute i trafikken noe av det farligste man gjør. Det føles fryktelig at det foreslås at barn helt ned i 10-års alder og fram til ungdomsskoleslutt skal måtte risiko-belastes med opptil tre timer skoleveg hver dag, i 3 til 6 år, på delvis meget dårlig vegstandard.

Av eventuelle framtidige skolebussveger i kommunen pr. nå vil sannsynligvis vegstrekingen Simonsaunet/Statland til Sjøåsen, undervegs til Namdalseid, være ett av de dårligste vegstandard-strekkene i hele kommunen. Utvordvegen, hullete og humpete, Statlandfjellet med kronglete svinger og det dårlige vinterveg-strekket Tøttedal-Sjøåsen, er ikke noe som noen ønsker å sende barna sine ut på for ofte når tross alt dagens realitet og fremtidig videre alternativ ligger her; på Statland skole.

Barnehagebarn, småtrinns- mellomtrinns- og ungdomstrinnelever vil tape på at et annet trinn forsvinner fra den felles skolegården. Fra barnehagen ser vi det som utelukkende negativt for de minste hvis de største må dra fra bygda i for tidlig alder, både for det enkelte barn og for hele gruppa samlet sett av barn i ulike aldre.

Barnets tid og beste opp mot økonomisk innsparing.

I fra det kommunale økonomibesparende tiltaksscenarioet er det ikke noe godt å lese at «'vi' på 'Statland skole' ikke er verdt mer' enn snaue 2,4 kuttede millioner» (ref. «Scenarioet gir en beregnet årlig innsparing på rundt 2,4 millioner kroner. Innsparingen kommer i hovedsak fra reduserte lønnskostnader og noe lavere drifts- og vedlikeholdskostnader, mens økte skysskostnader trekker noe i motsatt retning.»). Hvordan vet vi i det hele tatt om totalen stemmer for de økonomiske beregningene som legges til grunn? (Kildegrunnlaget for spørreundersøkelsene-svarene som det vises til er nok i alle fall sannsynligvis ikke representative og riktige.)

Med våre barn som fremtidig perspektiv, føles det tungt at disse snaue to og en halv millionene 'innspart fra lønn og drift' skal frastjele opp til 3 timer fritid av våre barn hver bidige skoledag i framtida. Dette av vår allerede korte familietid på ettermiddag og kveld. I tillegg må barna våre flytte på hybel og ut av heimene ved oppstart på videregående skolegang allerede som 15-16 åringer, i motsetning til mange mer sentrumsnære barn. Det skal visst likevel spares inn ved nedkuttet familie- og hjemmetid. -For barnets beste, til og med.

(Sidelinje-kommentar: I forhold til vedlikeholdskostnader (som vel også ligger under drift); hva tenker kommunen om det skolebygget som skal spares eller kuttes, derav ikke brukes, av de to storbyggene per i dag? Skal det ikke gjøres noe vedlikehold, skal det bare råtne opp i åpent bygda-åsyn? Vi ser jo hvilket frafall som foregår på det gamle skolebygget på Namdalseid, trasig greier. Ansvarsfraskrivelse av kommunalt eierskap kan det vel også kalles. -Nødvendig vedlikehold bør jo gjøres!)

Skolekutt i utkantstrøk?: En bygde-drepende konsekvens, med en nærmest påtvunget fraflyttings-effekt, og lokalt også til eventuelt annen kommune enn Namsos. Det betyr vel også tapte skattemessige inntekter for Namsos kommune. Kommunen taper på at både eventuelle familier velger å flytte vekk, og at eventuelle familier vegrer seg for å komme hit. En sårbar sak dette, spesielt i ei tid da det samtidig pågår en annen prosess med eventuell kommunegrense-justering, som verken er ferdig utredet eller avgjort. Vi forstår ikke at svak kommunal økonomi absolutt må gå utover barna, til liksom deres beste. Satt på spissen så tenker man som fastboende foreldre her at man nærmest ikke er mye verdsatt og ønsket i kommunen, med stadige skoletrinns-kuttforslag, runde på runde her på Statland. Utkant i egen kommune har vi alltid vært, med både liten og blandet kommunetilhørighet, men det er stor forskjell på å tenke på å være eller ikke være, som et mellom- og ungdomsskolekutt egentlig kan føre til for småbarnsforeldre. Kontrasten fra hjemflyttingseffekten med stor bolyst, eksempelvis fra 2020, med påfølgende fødsler til nå bare et halvt tiår senere kan bli stor og negativ. Likevel kjemper vi for, og tror på vår og alles bolyst fremover. Uansett, som forelder må man jo faktisk tenke på *barnas beste*, og da er ikke tanken om å flytte etter skolegeografi utenkelig. Kanskje så må familien eventuelt se på å splitte seg opp i deler av uka, for å få *det* til å gå i rundt. For barnets beste? Fryktelig synd, men ikke så fjernt fra en eventuell sårbar realitet.

For oss, som nå igjen i ny runde, må tenke på egne barns framtid ute i de ytterste distriktene, virker det fryktelig trasig at en tydeligvis feilslått administrativ kommunal pengebruk og økonomi skal måtte felle vår viktige skjøre skole, og at det alltid må gå hardt eller verst utover de som ikke kan 'forsvare seg selv'; barn og eldre. Alle stiller seg spørsmål om hva som heller kunne vært unngått eller innspart ved større kommunal pengebruk rundt tilsynelatende feilslåtte (sentrums)prosjekter. Små distriktskoler, som på Statland, skal måtte bøte for økonomisk krise. Skolestruktur-årsaken virker jo kommunalt økonomisk betinget. Hvor gikk det galt? Hva kan rettes opp? -Uten at det går utover *barnets beste*. Ikke pek på antatte sosiale og pedagogiske fordeler ved skolekutt rundt om i distriktene med sentralisering som mål, for å bøte på feilslått kommunal økonomistyring. Som i tillegg skal ta, og kollektivt gi, opp imot '570 årlige barnetimer'.

Belastning og konsekvens med konstant usikkerhet med skoletrinn-kuttforslag, runde på runde.

Med gjentakende seriøse skolekuttforslag er det faktisk vanskelig å få hit flere folk, at venner og par kan velge Statland som bygd og å bo å leve her med oss. Vil noen med småbarns-intensjon flytte til et sted der det stadig foreslås skolestrukturendringer med nedlegging av trinn? Usikkerheten rundt skolestruktur utgjør noe av det mest negative for videre og økt bolyst. Vi har eksempler på familie-flytting hit ut til oss grunnet stadige belastende skolekuttforslag og trusler om lang skolevei. Storparten av ungdom med opphav her ifra reiser ut og vekk, men noen tenker faktisk på eventuell tilbakeflytting og

etablering. Da er bolyst og skole sentralt. Det vi kan bidra med er fremdeles positiv framsnakk om skoletilbudet som vi har i dag, og som fungerer godt. All ære til de ansatte også, *runde på runde*. Realiteten her nå er jo at det spirer i bygdene våre her, allerede i år ventes det til nå hele 5 nye kull-barn her lokalt fra Statland-Tøtdal-Oksdøla. Med Flatangers nordlige bygder Utvorda og Sitter, som også i dag er avhengige og brukere av Statland ungdomsskole, ventes det også nykommere i år. Kontrastene er store når vi som nå har født eller venter barn, med fremtidig lokalt skolebehov og -håp, leser om vårt lokale skoleforslag-scenario og må skrive høringsinnspill her. Vi mener at barna får en god og trykk oppvekst ute i distrikter som her på Statland, da er det delvis opprivende å lese at høringsnotatets mening bak 'barnets beste' «overordnet er at det gir det beste oppvekst- og skoletilbudet for alle barn over tid».

Skolens betydning for bygda forøvrig veier tungt. Skolen er en svært viktig del av bygda langt utover «kun» å sørge for *lovpålagt opplæring i lokal nærhet for barn* i grunnskolen. Næringsliv, arbeidsplasser, lokalbutikk, lag og foreninger, innbyggerpunkt, aktivitetstilbud, det gode viktige bassenget vårt på Statland, og familie med besteforeldre og oldeforeldre: alt taper noe på at skoletrinn forsvinner. Noe av det aktive bygdelivet kan forsvinne. Hvordan vil vi at Statland skal se ut om eks. 10 år? Er skolen eller over halve skolen som foreslått borte? Er småbarnsforeldrene stort sett borte? Idrettslaget og andre treffende lokale lag og foreninger arrangerer kanskje ikke lenger barneaktiviteter. Statland svømmehall med sitt gode basseng-tilbud er kanskje lagt ned av kommunen, og kan umulig drives på bygdedugnad. Utopi! (Hvor mange barn, bosatt ved sjøen som vi er, har ikke lært å svømme her?) Alt dette, direkte eller indirekte, påvirkes ved foreslåtte skoletrinnskutt. -Men for barnets beste?

Oppfordring.

Vi ønsker flere til bygda, og flere barn til både barnehagen og skolen. Vi som familier og barnehageforeldre ønsker et drivverdig nærskoletilbud på Statland skole. Vi ser på den tross alt gode trenden nå, med og få flere unge voksne til å både bli værende og flytte tilbake, som utfordrende hvis nærskoletilbudet svekkes slik som foreslått i 'scenario C'.

Vi som barnehageforeldre har allerede forholdsvis nylig satset på ei framtid her på Statland, Tøtdal og Oksdøla, og da samtidig også for videre drift av Statland skole. Ikke gjør kutt ute i distriktene, ikke kutt på Statland skole. Ta ansvar og hensyn til bygdenes, familienes og faktisk barnas beste.

På vegne av *hele* Foresattegruppa i Stjerten barnehage på Statland,

foreldrerepresentant; Eskil Bendiksen.